

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

2019.

Broj: 01-02-07-11-3-1980-5/19

Sarajevo, septembar 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	10
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANSIJSKOG PLANA.....	11
6.1.1	Prihodi	11
6.1.1.1	Prihodi od poreza.....	11
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	12
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	13
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	13
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	19
6.1.3	Finansijski rezultat.....	20
6.2	BILANS STANJA.....	20
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	20
6.2.2	Stalna sredstva	21
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	21
6.2.4	Popis sredstava i obaveza.....	21
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	22
7.	JAVNE NABAVKE	22
8.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	23
IV	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	24
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu.....	25
	Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine	28
	Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine	29

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2019. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Ukupan finansijski rezultat za 2019. godinu potcijenjen je za 419.845 KM, jer Zavod nije priznao rashode i obaveze na osnovu nastanka poslovnog događaja u izvještajnom periodu na koji se odnose. Tako su rashodi iz 2018. godine u iznosu od 771.851 KM evidentirani u 2019. godini, a rashodi iz 2019. godine u iznosu od 352.006 KM preneseni su u narednu godinu. Ovakav način evidentiranja nije u skladu s odredbama člana 76. Zakona o budžetima u FBiH i člana 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.1.2.3 i 6.1.3 Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Finansijski plan za 2019. godinu nije donesen blagovremeno i na način propisan Zakonom o budžetima u FBiH, niti je predviđeno izdvajanje sredstava rezerve u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju (tačka 5. Izvještaja);**
2. **Zavod nije proveo postupak javne nabavke za odabir zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika za pružanje usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima u Bosansko-podrinjskom kantonu u iznosu od najmanje 9.375.591 KM, što nije u skladu sa članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove (tačka 6.1.2.2 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Zavoda odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 24. 9. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobaric

Dragan Kolobaric

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja Goražde;
- Finansijski plan Zavoda za 2019. godinu;
- Odluka o izvršenju Finansijskog plana Zavoda za 2019. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan Zakonom o Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja Goražde (u daljem tekstu: Zakon o kantonalnom zavodu)¹, u skladu sa članom 31. Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i članom 15. Zakona o zdravstvenom osiguranju.² Zakonom je definisano da je Zavod javna ustanova u državnoj svojini sa poslovnicama u općinama osnivača. Zavod, u skladu sa Statutom,³ ima poslovnice u općinama Foča u FBiH i Pale u FBiH.

Zavod obavlja poslove iz nadležnosti, u skladu sa Zakonom o kantonalnom zavodu, koji se odnose na: provođenje politike razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se obezbjeđuje obaveznim zdravstvenim osiguranjem, planiranje i prikupljanje novčanih sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja te plaćanja usluga zdravstvenim ustanovama, obavljanje poslova u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brigu o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te pružanjem stručne pomoći i zaštite njihovih interesa, obavljanje poslova ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama, određivanje kriterija, način korištenja te utvrđivanja visine novčanog iznosa za naknadu putnih troškova u vezi sa korištenjem zdravstvene zaštite, određivanja visine naknade plate na teret Zavoda i način valorizacije osnovice za naknadu plate za vrijeme bolovanja, vršenje obračuna dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i druge poslove u skladu sa ugovorima, te uređenja ostalih pitanja vezanih za ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Organi upravljanja i rukovođenja su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene Zakonom o kantonalnom zavodu i Statutom, a ima devet članova od kojih je jedan predsjednik. Upravni odbor imenovan je 2018. godine, a u toku 2019. godine Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Vlada Kantona) tri puta je donosila rješenja o razrješenju i imenovanju njegovih članova. Posljednjim rješenjem o imenovanju, za predsjednika je imenovan Enver Ratković, dok su za članice i članove imenovani: Elvedina Tutić, Adnan Pilav, Alen Pašović, Amina Fejzić Aganović, Asim Prutina, Elvin Čatović, Larisa Dučić i Gordana Šapčanin. Mandat Upravnog odbora je dvije godine.

Direktor organizuje i rukovodi Zavodom, zastupa ga i predstavlja prema trećim licima, te obavlja druge poslove utvrđene Zakonom o kantonalnom zavodu i Statutom. Vlada Kantona je 2017. godine imenovala Hameda Topuza za direktora Zavoda na mandat od četiri godine. U junu 2019. godine imenovani je razriješen sa funkcije direktora, a zamjenik direktora Emir Pršeš imenovan je za privremenog direktora Zavoda, do konačnog imenovanja. U oktobru 2019. godine za direktora Zavoda imenovan je Salem Halilović, na mandat od četiri godine.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka stručne službe Zavoda iz 1999. godine. U proteklom periodu bilo je više izmjena i dopuna Pravilnika. Zadnje izmjene i dopune izvršene su 2020. godine, na koje je Vlada Kantona dala saglasnost. Pravilnikom je sistematizovano 14 radnih mjesta, a na 31. 12. 2019. godine u Zavodu je bilo 13 zaposlenih.

Sjedište Zavoda je u Goraždu, u Ulici 1. slavne višegradske brigade br. 1.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

¹ „Sl. novine BPK Goražde“, br. 8/97, 8/99, 5/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11

³ „Sl. novine BPK Goražde“, br. 6/16

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2019. do jula 2020. godine.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji u kojem je dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i poslovanjem u skladu sa zakonskim i drugim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod nije postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i nije obavijestio Ured o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete određene mjere, ali nedovoljne za otklanjanje značajnih nepravilnosti.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Okončane su aktivnosti vezane za usklađivanje šifre djelatnosti Zavoda sa važećom Odlukom o usklađivanju djelatnosti u BiH, s ciljem upisa odgovorne osobe u sudski registar, u skladu sa zakonskim propisima;
- 2) U saradnji sa drugim organima i institucijama, kao i ovlaštenim licima za zakonito poslovanje zdravstvenih ustanova, u skladu sa postojećim propisima i ugovorima o pružanju usluga sa zdravstvenim ustanovama osigurano je obavljanje poslova kontrole propisivanja i izdavanja lijekova sa liste lijekova, s ciljem smanjenja finansijskih izdvajanja po ovom osnovu;
- 3) Preispitana je opravdanost potpisivanja ugovora o ustupanju potraživanja (cesiji) kojim se izmiruju obaveze prema Kliničkom centru univerziteta u Sarajevu putem drugih pravnih lica;
- 4) Preispitan je zakonski osnov planiranja i izvršenja stavke „Subvencije javnim ustanovama na ime bruto plaća“;
- 5) Imenovan je kontrolor bolovanja za vršenje nadzora nad radom izabranih doktora i ljekarske komisije za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad, u skladu sa Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti;
- 6) Prilikom provođenja postupaka javnih nabavki osigurana je dosljedna primjena člana 65. Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu koji se odnosi na sačinjavanje zapisnika o ocjeni ponuda.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Donesen je Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, ali nisu na adekvatan način utvrđeni postupci procjene rizika, niti su utvrđeni rizici koji mogu utjecati na realizaciju ciljeva i njihovu vjerovatnoću, način smanjenja vjerovatnoće nastanka i nije sačinjen registar rizika;
- 2) Poduzimane su mjere na uravnotežavanju Finansijskog plana, u skladu sa članom 6. i 37. Zakona o budžetima u FBiH, ali ne u dovoljnom obimu;
- 3) Od 2019. godine knjigovodstveno evidentiranje potraživanja za zdravstveno osiguranje posebnih kategorija stanovništva i nezaposlenih osoba, nastalih na osnovu potpisanih sporazuma o utvrđivanju mjesečnih naknada, vrši se u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, ali potraživanja iz ranijih godina i dalje su knjigovodstveno evidentirana na poziciji ostalih razgraničenih prihoda;

- 4) Vršena je kontrola ispostavljenih faktura i računa za pružene zdravstvene usluge liječenja van Kantona, ali nisu sačinjeni izvještaji o izvršenoj kontroli za 2019. godinu na osnovu kojih bi se moglo utvrditi koji obim i vrsta kontrole je obavljena, odnosno da li su zadaci iz odluke o formiranju radne grupe izvršeni;
- 5) U saradnji sa nadležnim organima i institucijama, djelimično su poduzete propisane mjere i aktivnosti radi naplate potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonskim propisima.

Nerealizovane preporuke

- 1) Planiranje sredstava neophodnih za realizaciju Finansijskog plana Zavoda vršiti na bazi mjerljivih, realnih i dokazivih ulaznih podataka;
- 2) Nije osigurano praćenje redovne naplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje svih obveznika plaćanja doprinosa, u skladu s odredbama člana 18. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa;
- 3) Osigurati pravovremeno izvještavanje o radu Komisije za odobrenje liječenja van Kantona, te na osnovu izvršene analize rada utvrditi adekvatne mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja značajnih finansijskih izdvajanja Zavoda po tom osnovu;
- 4) Potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Zavoda, putem resornog ministarstva, poduzmu sve adekvatne mjere i aktivnosti kako bi se stvorili svi neophodni preduslovi za primjenu važećih propisa prilikom utvrđivanja pripadajućeg iznosa sredstava zdravstvenim ustanovama na području BPK, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti;
- 5) Potrebno je da nadležni organi upravljanja i rukovođenja Zavoda, u saradnji sa resornim ministarstvom i Vladom BPK, poduzmu sve neophodne zakonske mjere i aktivnosti s ciljem stabilizacije finansijskog poslovanja Zavoda i nesmetanog pružanja zdravstvenih usluga na području BPK, a naročito imajući u vidu odredbe člana 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 12. Zakona o kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja koji predviđa pokriće gubitaka iz Budžeta osnivača.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu date su ukupno 23 preporuke, od čega je 13 novih i 10 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2015. godinu (pet nerealizovanih i pet djelimično realizovanih).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno, da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu sa važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁴ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁷

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁷ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Direktor Zavoda odgovoran je za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u skladu sa propisima koji to regulišu. Također je odgovoran i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola u Zavodu. Odgovoran je i da ciljeve korisnika javnih sredstava ostvaruje upravljanjem tim sredstvima na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način. Direktor je odgovoran i za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola, podzakonskim aktima, Standardima interne kontrole i dobrim praksama interne kontrole) i za implementaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u svim organizacionim jedinicama Zavoda, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti u skladu sa standardima interne kontrole.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, Zavod je usvojio određeni broj internih akata i procedura. Međutim, konstatovali smo da interni akti nisu usklađeni sa izmjenama i dopunama zakonskih i ostalih propisa koje je Zavod u obavezi primjenjivati. Tako npr. Računovodstvene politike, Pravilnik o naknadama za putne troškove zaposlenika Zavoda, Procedure rukovanja gotovim novcem doneseni 2006. godine, u međuvremenu nisu usklađivani sa novim propisima kojima je regulisana ova materija. Napominjemo da Računovodstvenim politikama nije utvrđen način knjigovodstvenog evidentiranja kao ni obaveza vođenja pomoćnih evidencija potraživanja i obaveza nastalih po osnovu ino osiguranja. Nisu sačinjeni interni akti o načinu sačinjavanja strateškog i godišnjeg plana, trogodišnjeg i godišnjeg finansijskog plana, načinu upravljanja i kontrole prihoda Zavoda, kontroli utroška sredstava za farmaceutske usluge, kontroli zdravstvenih usluga, redovnom godišnjem popisu sredstava i obaveza, upravljanju materijalnom i nematerijalnom imovinom i dr.

Statutom Zavoda uređeni su djelatnost, zastupanje, organizacija, prava, obaveze i odgovornosti organa upravljanja i rukovođenja, način rada i druga pitanja od značaja za rad Zavoda. Prema odredbama Statuta, u sjedištu Zavoda su četiri sektora: Sektor za ekonomsko-finansijske poslove, plan i analizu, Sektor za trezor i računovodstvo, Sektor za provođenje osiguranja, pravne i opće poslove i Sektor za informacione tehnologije.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka stručne službe Zavoda (prečišćeni tekst iz 2013. godine) uređena je organizacija i način rada Zavoda. Zavod ima tri sektora: Sektor za ekonomsko-finansijske poslove, plan i analizu, Sektor za trezor i računovodstvo i Sektor za provođenje osiguranja, pravne i opšte poslove. Ovaj Pravilnik je sa odredbama Statuta u dijelu koji se odnosi na organizaciju i sistematizaciju poslova, usklađen tek u 2020. godini. Pravilnikom je sistematizirano 14 radnih mjesta.

U 2019. godini donesen je Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima Zavoda, kojim je uređen način i postupak organizovanja sistema interne kontrole i internih kontrolnih postupaka, definisani upravljački, administrativno-interni i finansijsko računovodstveni interni kontrolni postupci, postupci informisanja i nadgledanja. Ovim aktom nisu na adekvatan način utvrđeni postupci procjene rizika. Zavod nije utvrdio rizike koji mogu utjecati na realizaciju ciljeva i njihovu vjerovatnoću, način smanjenja vjerovatnoće nastanka, niti je sačinjen registar rizika, zbog čega konstatujemo da se rizicima ne upravlja na adekvatan način.

U Zavodu je imenovan koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu. Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole je sačinjen i dostavljen Ministarstvu za finansije Kantona.

Imajući u vidu da se značajan broj internih akata nije usklađivao sa izmjenama zakonskih i ostalih propisa, niti sa donošenjem novih, da određeni interni akti nisu doneseni, da nije na adekvatan način uspostavljena funkcija upravljanja rizicima, smatramo da finansijsko upravljanje i kontrola nisu uspostavljeni u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Također, neadekvatno dizajniran sistem internih kontrola uticao je i na utvrđene značajne nepravilnosti koje su obrazložene u nastavku Izvještaja.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti nije sačinjena, što je obaveza u skladu s članom 44. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- **potrebno je sistem finansijskog upravljanja i kontrole uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Standardima interne kontrole u javnom sektoru;**
- **potrebno je, u dijelu fiskalne odgovornosti, postupati u skladu sa članom 44. Zakona o budžetima u FBiH.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁸ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,⁹ Zavod je bio u obavezi uspostaviti Jedinicu za internu reviziju. Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji je donesen u 2020. godini utvrđena je Jedinica za internu reviziju u okviru koje su sistematizovana radna mjesta Rukovodioca jedinice za internu reviziju i jednog internog revizora. Radna mjesta u okviru Jedinice nisu popunjena do okončanja revizije.

Preporuka:

- **popuniti sistematizovana radna mjesta i uspostaviti funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada Kantona je donijela Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period 2016–2020. godine. Akcionim planom su sva ministarstva, uprave i upravne organizacije, zavodi i stručne službe bile u obavezi revidirati vlastiti plan djelovanja protiv korupcije. Do okončanja revizije Zavod nije donio Plan integriteta, niti obavljao druge aktivnosti vezane za borbu protiv korupcije.

Preporuka:

- **potrebno je donijeti Plan integriteta, u skladu sa zahtjevima iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije za period 2016–2020. godine.**

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Prema odredbama člana 15. i 27. Zakona o budžetima u FBiH, Zavod je bio dužan da do 15. 9. 2018. godine dostavi nadležnom resornom ministarstvu prijedlog finansijskog plana za 2019. godinu. Prijedlog finansijskog plana, zajedno sa odlukom o izvršavanju finansijskog plana, nadležno Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: resorno Ministarstvo) trebalo je dostaviti Vladi Kantona do 15. 10. 2018. godine, koja ga nakon razmatranja treba da dostavi Skupštini Bosansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona) do 5. 11. 2018. godine. Međutim, Finansijski plan Zavoda za 2019. godinu Upravni odbor usvojio je tek 30. 11. 2018. godine koji ga je zajedno sa Odlukom o izvršenju finansijskog plana, 7. 12. 2018. godine dostavio resornom Ministarstvu. Skupština do kraja godine nije dala saglasnost na ove akte. S obzirom da Finansijski plan Zavoda nije donesen do kraja 2018. godine, Upravni odbor je donio Odluku o privremenom finansiranju za period januar-mart 2019. godine, na koju je Skupština Kantona 27. 12. 2018. godine dala saglasnost. Skupština Kantona je 26. 3. 2019. godine dala saglasnost na Finansijski plan Zavoda.

Imajući u vidu rokove za dostavljanje finansijskih planova, propisane Zakonom o budžetima u FBiH, Zavod nije blagovremeno sačinio i nadležnim institucijama dostavio Finansijski plan Zavoda na razmatranje i usvajanje. Napominjemo da je članom 41. Statuta utvrđeno da je direktor Zavoda odgovoran za blagovremenu pripremu i donošenje plana.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13, 74/14

Finansijskim planom su planirani prihodi i primici, te rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 16.972.480 KM. U novembru 2019. godine Upravni odbor je donio Odluku o usvajanju izmjena i dopuna Finansijskog plana, na koji je Skupština Kantona dala saglasnost. Ovim aktom planirani su prihodi i primici, te rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 17.934.842 KM. Strukturu planiranih prihoda i primitaka čine planirani prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje (17.897.387 KM), neporezni prihodi (17.455 KM) i primljeni tekući transferi (20.000 KM). Strukturu planiranih rashoda i izdataka čine rashodi zdravstvene zaštite (15.980.027 KM), troškovi stručne službe (463.280 KM), ostali rashodi (1.457.535 KM), izdaci za rekonstrukciju i investiciono održavanje (10.000 KM), tekuća rezerva (20.000 KM) i izdaci za nabavku opreme (4.000 KM). Najznačajnija izmjena u dijelu prihoda odnosi se na planirane prihode od doprinosa za zdravstveno osiguranje koji su uvećani za 996.608 KM, te u dijelu rashoda zdravstvene zaštite koji su uvećani za 1.223.231 KM. Iako su vršene izmjene i dopune Finansijskog plana, ovim aktom nisu planirana dovoljna sredstva za izmirenje svih preuzetih obaveza Zavoda.

Zavod nije donio interni akt kojim bi se utvrdio način i metodologija finansijskog planiranja kao i rokovi za usvajanje finansijskog plana. Uvidom u prijedlog Finansijskog plana Zavoda konstatovali smo da nije u potpunosti sačinjen u skladu sa članom 20. Zakona o budžetima u FBiH iz razloga što ne sadrži rashode i izdatke za trogodišnji period, planirani broj radnih mjesta i strukturu zaposlenih i plan izdataka za kapitalne investicije.

Također, Zavod nije izvršio izdvajanja sredstava u rezervu u visini od najmanje 5% ukupnih rashoda ostvarenih u protekloj godini, u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Finansijskim planom Zavoda u dijelu prihoda nije obuhvaćena naplata dugovanja obveznika doprinosa po sporazumima koje je Porezna uprava FBiH zaključila sa dužnicima. Zbog ovoga smatramo da Zavod nije finansijsko planiranje vršio na osnovu realnih i potpunih podataka.

Finansijski plan Zavoda za 2019. godinu nije donesen blagovremeno, niti na način propisan odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Nije sačinjen na osnovu realnih i potpunih podataka. Također, Finansijskim planom nije predviđeno izdvajanje sredstava u rezervu u visini od 5% ukupnih rashoda ostvarenih u protekloj godini, u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Izveštaj o izvršenju Finansijskog plana Zavoda za 2019. godinu Upravni odbor je usvojio 20. 3. 2020. godine, a 24. 3. 2020. godine dostavljen je resornom Ministarstvu kao i Ministarstvu finansija Kantona.

Preporuke:

- ***Finansijski plan sačinjavati blagovremeno i sa svim potrebnim podacima, u skladu sa članovima 20. i 27. Zakona o budžetima u FBiH, te na osnovu realnih i potpunih podataka potrebnih za njegovo sačinjavanje;***
- ***potrebno je poduzimati mjere za uravnoteženje finansijskog plana, u skladu sa članovima 6. i 37. Zakona o budžetima u FBiH;***
- ***planirati sredstva rezervi u skladu sa članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju.***

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu i dostavio nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. U Izvještaju o izvršenju finansijskog plana za 2019. godinu obrazloženo je izvršenje finansijskog plana prema zahtjevima iz Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ovim Pravilnikom propisana je obaveza sačinjavanja obrazaca periodičnog i godišnjeg finansijskog izvještavanja.

Uvidom u periodične finansijske izvještaje Zavoda, konstatovali smo da se nisu sačinjavali i nadležnim organima podnosili svi obrasci koji se koriste za periodično izvještavanje. Nisu se sačinjavali Registar doznaka iz tekuće rezerve budžeta (obrazac br. 6.) i Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava (obrazac br. 9.). Također, uvidom u godišnji finansijski izvještaj, konstatovali smo da nisu sačinjeni i nadležnim organima podneseni pomoćni obrasci A, B i C.

Preporuka:

- **potrebno je sačinjavati i nadležnim organima dostavljati izvještaje za periodično finansijsko izvještavanje i izvještaje godišnjeg finansijskog izvještaja, propisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU FINANSIJSKOG PLANA

6.1.1 Prihodi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu, ukupno ostvareni prihodi iskazani su u iznosu od 18.003.889 KM, što u odnosu na planirane prihode (17.934.842 KM) predstavlja ostvarenje od 100,4%.

Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (17.965.443 KM), neporezni prihodi (18.446 KM) i primljeni transferi (20.000 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi Zavoda se najvećim dijelom ostvaruju uplatom doprinosa za zdravstveno osiguranje u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o doprinosima.¹⁰

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od 17.965.443 KM, što predstavlja 99% ukupno ostvarenih prihoda. Struktura prihoda od doprinosa je sljedeća: prihodi od doprinosa na plaće i iz plaća (16.536.586 KM), prihodi od doprinosa za pripadnike vojske FBiH (525.392 KM), prihodi od doprinosa za zdravstvenu zaštitu penzionera (379.772 KM), prihodi od doprinosa za socijalno ugrožena lica, ratne i vojne invalide, korisnike boračko - invalidske zaštite i osiguranike kojima nije riješen radno-pravni status (180.780 KM), prihodi od doprinosa iz primitaka od druge samostalne djelatnosti (177.829 KM), prihodi od doprinosa za zdravstvenu zaštitu nezaposlenih lica (114.279 KM), te ostali doprinosi (50.804 KM).

U skladu sa članom 18. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja obavezni su organizovati praćenje ostvarivanja i korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, praćenje uplata i potrošnje, po obveznicima doprinosa, kao i drugih sredstava i lično za svakog osiguranika. Kontrolu obračuna i uplate doprinosa vrši Porezna uprava FBiH, u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.¹¹ Zavod ima mogućnost pristupa jedinstvenoj bazi podataka Porezne uprave, koja pruža mogućnosti uvida u zbirne uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje obveznika doprinosa, međutim, nema mogućnost uvida u pojedinačne uplate po svakoj osiguranoj osobi. U toku 2019. godine Porezna uprava je, na zahtjev Zavoda, dostavila podatke o stanju neuplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za područje Kantona i podatke o zaključenim sporazumima o odgođenom plaćanju ili plaćanju u ratama duga za obavezno zdravstveno osiguranje po pravnim licima. Zavod nije zahtijevao, niti je Porezna uprava FBiH dostavila podatke o pojedinačnim dugovanjima za svakog obveznika osiguranja. **Nije nam prezentirana dokumentacija na osnovu koje bismo mogli potvrditi da je Zavod na adekvatan način vršio praćenje ostvarivanja i korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Budući da se kontrola nije vršila, Zavod nije postupio u skladu sa članom 87. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kojim je utvrđeno da se obvezniku kod koga se utvrdi da nije uplatio doprinos obustavlja dalje korištenje zdravstvene zaštite.**

Preporuka:

- **unaprijediti saradnju sa Poreznom upravom FBiH s ciljem omogućavanja praćenja redovne naplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje svih obveznika plaćanja doprinosa.**

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 31/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 42/09, 109/12, 86/15, 30/16

Ostali doprinosi iskazani su u iznosu od 50.804 KM. Najznačajniji iznos prihoda na ovoj poziciji u iznosu od 46.242 KM odnosi se na prihode ostvarene od paušalnih naknada i stvarnih troškova liječenja inostranih osiguranika nastalih na osnovu potpisanih sporazuma i ugovora o socijalnom osiguranju sa drugim zemljama. U okviru Sektora za provođenje osiguranja, pravne i opšte poslove vrši se prijave i odjave osiguranja za inostrane osiguranike. Zavod ne vrši obračun paušalnih naknada već jednom godišnje Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FZZOIR) dostavlja podatke o broju ostvarenih mjeseci osiguranja po svakoj zemlji. Također, Zavod svakog tromjesečja dostavlja FZZOIR obračun stvarnih troškova za svaku zemlju zajedno sa fakturama zdravstvenih usluga u kojima su usluge pružene. Ugovorima o pružanju usluga zdravstvene zaštite koje je Zavod zaključio sa domovima zdravlja i JZU Kantonalnom bolnicom Goražde na području Kantona, nije ugovoreno obavljanje usluga zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima, ali je ugovorena obaveza dostavljanja izvještaja za osigurana lica po međunarodnim konvencijama o socijalnom osiguranju na osnovu bolesničkog lista (stvarni trošak). U Zavodu se ne vrši knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i obaveza nastalih po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova liječenja. Nisu nam prezentirani podaci o ukupnom iznosu potraživanja i obaveza po ovom osnovu na 31. 12. 2019. godine.

FZZOIR dostavio je Zavodu izvode za usaglašavanje stanja na 31. 12. 2019. godine prema kojima Zavod ima obaveze po osnovu stvarnih troškova liječenja prema Srbiji, Crnoj Gori i Italiji u ukupnom iznosu od 13.402 KM, obaveze prema Srbiji i Crnoj Gori po osnovu paušalnih troškova u ukupnom iznosu od 344.787 KM, te potraživanja od Hrvatske i Makedonije po osnovu paušalnih troškova u ukupnom iznosu od 37.936 KM. Na izvodima za usaglašavanje stanja navedena je napomena da ukoliko ino nosilac osiguranja ispostavi reklamacije, odnosno kontrareklamacije, obračuni će podlijezati promjenama koji će uticati na konačan iznos potraživanja i obaveza Zavoda.

Iako je FZZOIR u toku 2019. godine Zavodu redovno dostavljao podatke o stanju međusobnog obračuna paušalne naknade sa svakom zemljom, odnosno urgencije za izmirivanje obaveza, Zavod u 2019. godini nije izmirivao svoje obaveze po ovom osnovu. Napominjemo da ni Finansijskim planom Zavoda za 2019. godinu nisu planirani rashodi po ovom osnovu.

Zavod ne vodi pomoćne evidencije potraživanja i obaveza nastalih po osnovu potpisanih sporazuma i ugovora o socijalnom osiguranju sa drugim zemljama, niti su nam prezentirani podaci o ukupnom iznosu potraživanja i obaveza nastalih po ovom osnovu. Ne vrši se ni knjigovodstveno evidentiranje nastalih potraživanja, rashoda i obaveza, što je obaveza Zavoda propisana članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Također, Zavod ne izmiruje svoje obaveze prema FZZOIR-u po ovom osnovu. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi iskazano stanje potraživanja i obaveza na 31. 12. 2019. godine.

Preporuke:

- **potrebno je utvrditi stanje potraživanja i obaveza nastalih po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova liječenja, te izvršiti njihovo knjigovodstveno evidentiranje;**
- **blagovremeno izmirivati nastale obaveze po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova liječenja prema Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, nastale po osnovu potpisanih sporazuma i ugovora o socijalnom osiguranju sa drugim zemljama.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 17.811.173 KM, što u odnosu na planirana sredstva (17.920.842 KM) predstavlja ostvarenje od 99%.

Strukturu rashoda i izdataka, s indeksima ostvarenja, čine: izdaci za materijal i usluge u iznosu od 16.070.779 KM (90,2%), tekući transferi u iznosu od 1.340.533 (7,52%), plaće i naknade troškova zaposlenih u iznosu od 360.182 KM (2,02%), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi u iznosu od 34.668 KM (0,2%) i izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 5.011 KM (0,03%).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih, iskazane u iznosu od 360.182 KM, odnose se na bruto plaće i naknade plaća, te naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 322.690 KM. Obračun plaća i naknada zaposlenih vrši se u skladu sa Pravilnikom o radu, koji je donio Upravni odbor Zavoda. Pravilnikom o radu utvrđeno je zasnivanje radnog odnosa, zaštita radnika, obrazovanje radnika, prijem pripravnika, organizacija Zavoda i sistematizacija radnih mjesta, radno vrijeme, odmori i odsustva, plaće i prava radnika. U okviru plaća utvrđeno je vrednovanje poslova, način obračuna plaće, dodaci na plaće, naknade po osnovu materijalnih prava zaposlenih, kao i druge isplate u vezi s radom i radnim odnosima u Zavodu. Plaća se sastoji od osnovice koja se množi s koeficijentom radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen, dodatka na osnovnu plaću za radni staž i broja radnih sati u toku mjeseca. Osnovica predstavlja najnižu neto plaću utvrđenu dogovorom Zavoda i Sindikata u skladu sa kolektivnim ugovorom za područje Kantona. Zavod nije potpisnik kolektivnog ugovora. Najniža neto satnica primjenjivana za obračun plaće u 2019. godini iznosila je 2,11 KM. Koeficijenti za obračun plaće regulisani su Pravilnikom o određivanju koeficijenta za utvrđivanje plaća zaposlenika stručne službe Zavoda i drugih ličnih primanja kojeg je donio direktor 2008. godine. Pravilnik je mijenjan pet puta. Koeficijenti se kreću se u rasponu od 1,75 do 6,23. Plaća direktora je utvrđena posebnom odlukom Upravnog odbora sa koeficijentom 7,48.

Najviša plaća iznosi 3.052 KM, najniža plaća iznosi 645 KM, dok je prosječna plaća Zavoda 1.412 KM.

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 37.492 KM. U strukturi naknada sadržane su: naknada za topli obrok u iznosu od 24.093 KM, i regres za godišnji odmor 5.578 KM, otpremnine zbog odlaska u mirovinu 5.500 KM, naknada za prijevoz 1.422 KM pomoć u slučaju smrti 899 KM.

Obračun i isplata naknada za topli obrok vršena je u iznosu od 8 KM po danu (do 30. 9. 2019. godine) i u visini od 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, u skladu sa odlukama o iznosu naknade za topli obrok, koja se donosi za svaki mjesec.

Naknada troškova prevoza regulisana je članom 97. Pravilnika o radu. Zaposlenik kojem nije organizovan prevoz s posla i na posao, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada više od 3 km, ima pravo na naknadu troškova prevoza s posla i na posao u visini cijene karte gradskog, prigradskog ili međugradskog prevoza. Pravo na naknadu troškova prevoza ostvaruje se na osnovu mjesta prebivališta.

Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u skladu sa članom 99. Pravilnika o radu Zavoda i odlukom o obračunu i isplati regresa za godišnji odmor radnika Stručne službe Zavoda za 2019. godinu, kojom je utvrđeno da se za 12 zaposlenika isplati regres u visini od 465 KM.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 16.070.779 KM, što predstavlja 90% ukupnih rashoda i izdataka Zavoda. Najznačajnije rashode čine ugovorene i druge posebne usluge iskazane u iznosu od 16.034.729 KM, a koje se najvećim dijelom odnose na rashode zdravstvene zaštite.

Rashodi zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 15.945.509 KM, i u odnosu na planirane realizovani su 99%. Strukturu rashoda zdravstvene zaštite čine: primarna opća zdravstvena zaštita (4.125.000 KM), bolnička zdravstvena zaštita sekundarnog nivoa (5.111.467 KM), farmaceutske usluge (3.834.650 KM), bolnička zdravstvena zaštita tercijarnog nivoa (1.928.105 KM), ortopedska i druga medicinska pomagala (419.995 KM), konsultativno specijalistička zdravstvena zaštita vanbolničkog nivoa (387.168 KM) i JU Zavod za javno zdravstvo (139.124 KM).

Za pružanje usluga primarne i sekundarne zdravstvene zaštite, te za higijensko-epidemiološku službu, Finansijskim planom za 2019. godinu unaprijed su utvrđene zdravstvene ustanove koje će pružati usluge zdravstvene zaštite kao i planirani iznosi sredstava za dodjelu svakom domu zdravlja u Kantonu, JZU Kantonalnoj bolnici Goražde (u daljem tekstu: Bolnica) i JU Zavodu za javno zdravstvo Bosansko-podrinjskog kantona. Nakon što je Skupština Kantona usvojila Finansijski plan, Zavod je sa ovim ustanovama zaključio ugovore o pružanju usluga za period od 1. 4. 2019. godine do 31. 12. 2019. godine. Ugovori su zaključeni na osnovu Odluke Vlade Kantona o temeljima, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova na području Kantona. **Nije nam prezentirana dokumentacija kojom bismo potvrdili da su ugovori sa zdravstvenim ustanovama zaključeni u skladu sa ovom Odlukom, niti dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo na koji način su utvrđeni iznosi sredstava za dodjelu zdravstvenim ustanovama za 2019. godinu.**

U skladu sa Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove¹² (u daljem tekstu: Jedinostvena metodologija), programe zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga koje su predmet ugovaranja utvrđuju nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja, uz prethodnu saglasnost nadležnih ministarstava, a u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite koje donosi nadležni ministar zdravstva, na prijedlog nadležnog zavoda za javno zdravstvo. Programi zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga donose se za svaku kalendarsku godinu, a prije donošenja finansijskog plana za tu kalendarsku godinu. U skladu sa definisanim programom i procjenom prihoda, utvrđuju se sredstva potrebna za finansiranje tog programa. **Zavod nije donio program zdravstvene zaštite na osnovu kojeg bi se utvrdio iznos sredstava za njegovo finansiranje. Također, nije nam prezentirana dokumentacija kojom bismo potvrdili da su prema nadležnim institucijama poduzimane aktivnosti vezane za donošenje Programa.**

Članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kao i odredbama Jedinostvene metodologije, utvrđeno je da se za provođenje programa zdravstvene zaštite provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, putem javne nabavke, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama. **Zavod nije proveo postupak javne nabavke za odabir zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika za pružanje usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima u Bosansko-podrinjskom kantonu, nakon kojeg bi se zaključili ugovori sa najpovoljnijim ponuđačima za pružanje zdravstvenih usluga.**

U skladu sa Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH, vrijednost boda, koja služi za utvrđivanje iznosa sredstava koja se dodjeljuju ustanovama za pružanje zdravstvene zaštite, utvrđuje se na osnovu plana prihoda i rashoda za obavezno zdravstveno osiguranje. Nije nam prezentiran akt kojim je utvrđena vrijednost boda za 2019. godinu.

Za usluge primarne zdravstvene zaštite zaključeni su ugovori sa JU Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde, JU Dom zdravlja Ustikolina i JU Dom zdravlja Prača, dok je za usluge sekundarne zdravstvene zaštite zaključen ugovor sa Bolnicom. Zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama Zavod je ugovorio da će se dodijeljena sredstva koristiti za isplatu neto plaća, poreza na dohodak i doprinose, materijalne troškove, obezbjeđenje tekuće likvidnosti, unapređenje pružanja zdravstvenih usluga, te laboratorijske pretrage. **Sadržaj i forma zaključenih ugovora nisu u skladu sa Jedinostvenom metodologijom, odnosno propisanim modelom ugovora koje zavodi zdravstvenog osiguranja zaključuju sa zdravstvenim ustanovama. Naime, propisanim modelom ugovora za pružanje usluga zdravstvene zaštite utvrđeno je da zavodi zdravstvenim ustanovama plaćaju samo vrijednost pruženih zdravstvenih usluga.**

Neusaglašenost sa Jedinostvenom metodologijom konstatovali smo i u dijelu izvještavanja o pruženim uslugama. Tako je Jedinostvenom metodologijom propisano tromjesečno izvještavanje po vrsti i obimu usluga iz Programa, a u skladu sa zaključenim ugovorima ustanove su obavezne dostavljati šestomjesečne izvještaje. Zdravstvene ustanove dostavljale su šestomjesečne izvještaje o izvršenim zdravstvenim uslugama, bez dodatne dokumentacije koja bi služila za vršenje kontrole obavljenih zdravstvenih usluga.

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 34/13, 90/13

Jedinstvenom metodologijom propisano je da kontrolu izvršenja zaključenih ugovora o programu zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja vrše zavodi kontrolom ugovorenih zdravstvenih usluga i programa. Propisano je da se kontrola obavlja na osnovu utvrđenog plana i programa i po nalogu direktora. **Zavod nije sačinio plan i program kontrole, niti su se poslovi kontrole obavljali.**

Planiranje i raspodjelu sredstava za pružanje zdravstvenih usluga na području Kantona Zavod nije vršio u skladu sa odredbama člana 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH i Jedinstvenom metodologijom. Također, ovi propisi nisu poštovani ni u dijelu donošenja Programa zdravstvene zaštite, utvrđivanja vrijednosti boda, odabira zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika koji će pružati usluge zdravstvene zaštite, zaključivanja ugovora sa propisanim sadržajem i formom, te obavljanja kontrole izvršenih zdravstvenih usluga.

Preporuke:

- *potrebno je, u saradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Kantona i Ministarstvom za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Kantona, donositi program zdravstvene zaštite za svaku kalendarsku godinu;*
- *provesti postupak javne nabavke za pružanje usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima, a ugovore o pružanju usluga zdravstvene zaštite zaključiti sa najpovoljnijim ponuđačima, i u skladu sa propisanim sadržajem i formom;*
- *kontrolisati izvršenje zdravstvenih usluga utvrđenih zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama i zdravstvenim radnicima, u skladu sa Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.*

Rashodi farmaceutskih usluga iskazani su u iznosu od 3.834.650 KM, što je za 934.386 KM više u odnosu na prošlu godinu. Ovi rashodi odnose se na troškove lijekova sa esencijalne liste u iznosu od 3.476.970 KM i na troškove naknada za usluge prometa lijekovima u iznosu od 357.680 KM.

Lista lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda kao i cijene ovih lijekova utvrđene su Odlukom o listi esencijalnih lijekova neophodnih za osiguranje zdravstvene zaštite u okviru standarda obaveznog zdravstvenog osiguranja u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde (u daljem tekstu: Odluka o listi esencijalnih lijekova).¹³ Ovu odluku donijela je Vlada Kantona u januaru 2018. godine. Cijene lijekova sa ove liste usklađene su sa cijenama lijekova sa liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH. Kantonalnu listu lijekova čine A lista lijekova (lijekovi sa 100% učešćem Zavoda u cijeni lijeka) i B lista lijekova (lijekovi sa učešćem Zavoda u procentualnom iznosu).

Zavod nije proveo javni poziv za ugovaranje usluga izdavanja lijekova sa esencijalne liste, a ugovori su zaključeni sa svim apotekama na području Kantona (JU Apoteka „9 Maj“ Goražde, PZU Apoteka AL-HANA, PZU Apoteka TRG-PHARM Goražde i PZU „Diva Medica“ Goražde). Ugovorima je utvrđena naknada u iznosu od 1,10 KM po receptu u kojoj je sadržan i PDV, a u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o utvrđivanju visine naknade za usluge prometa lijekova sa esencijalne liste za 2017. godinu po vrijednosti jednog recepta. Fakturisanje troškova lijekova vršilo se po cijenama koje su utvrđene Odlukom o listi esencijalnih lijekova, koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda. Ugovorne apoteke su fakturisale naknadu za izdavanje lijekova po ugovorenoj cijeni.

Članom 10. Odluke o listi esencijalnih lijekova utvrđeno je da u slučaju kada se ovlašteni doktor ne pridržava odredaba Odluke i drugih propisa koji regulišu pitanje propisivanja lijekova, Zavod će oduzeti ovlaštenje za propisivanje lijekova na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. Direktor Zavoda je u aprilu 2019. godine donio Odluku o formiranju Radne grupe za kontrolu propisivanja lijekova sa Esencijalne liste kod ovlaštenih doktora primarne zdravstvene zaštite na području Kantona.

¹³ "Sl. novine BPK Goražde", br. 1/18

Zadaci radne grupe su da kontinuirano mjesečno vrši kontrolu izvještaja o utrošku lijekova sa esencijalne liste, odnosno analizu potrošnje lijekova i obavlja kontrolu propisivanja lijekova sa esencijalne liste kod ovlaštenih doktora primarne zdravstvene zaštite uvidom u zdravstvene kartone. U slučaju nepravilnosti propisivanja u načinu, vrsti i količini lijekova u odnosu na utvrđenu dijagnozu, direktoru će se predložiti oduzimanje šifre za izdavanje lijekova ljekarima. Također, obaveza radnog tijela je da svaka tri mjeseca informiše direktora o svom radu i rezultatima rada. Sačinjena su dva izvještaja o obavljenim poslovima u 2019. godini. Vršena je kontrola propisivanja lijekova sa esencijalne liste u Domu zdravlja „Dr. Isak Samokovlija“ Goražde za 2018. godinu, dok kontrola u ostalim domovima zdravlja nije vršena. Također, nije vršena ni kontrola propisivanja lijekova iz 2019. godine. Radna grupa je u izvještaju o radu konstatovala određene nepravilnosti u načinu vođenja zdravstvenih kartona (bez potrebnih podataka) i propisivanja većih količina lijekova od dozvoljenih ili potrebnih. Iako je radna grupa prilikom obavljanja poslova utvrdila nepravilnosti u propisivanju lijekova koji se izdaju na teret Zavoda, direktoru nije predloženo oduzimanje šifri za izdavanje lijekova ljekarima kod kojih su nepravilnosti utvrđene. Ističemo važnost obavljanja zadataka ove radne grupe, obzirom na značajno povećanje rashoda izdavanja lijekova na teret Zavoda u odnosu na prethodne godine.

Odlukom o listi lijekova utvrđeno je da Zavod u saradnji sa nadležnom komisijom, između ostalog, prati i kontroliše izdavanje lijekova po ugovornim apotekama, prati i kontroliše potrošnju lijekova po osiguranim licima i ima pravo kontrole izvršavanja obaveza ugovornih apoteka. Referent za obradu recepata vrši kontrolu faktura sa priložima i izdatih recepata. Mjesečni izvještaji dostavljaju se Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, a sadrže podatke o potrošnji lijekova po generičkom i zaštićenom imenu, potrošnji lijekova po ovlaštenim ljekarima za propisivanje lijekova, potrošnji lijekova po apotekama, potrošnji lijekova po zdravstvenim ustanovama, te potrošnji lijekova po proizvođačima.

Kontrola propisivanja lijekova sa esencijalne liste kod ovlaštenih ljekara primarne zdravstvene zaštite na području Kantona nije se vršila blagovremeno i u potrebnom obimu. Za utvrđene nepravilnosti u načinu propisivanja, vrsti i količini lijekova u odnosu na utvrđenu dijagnozu nisu predlagane mjere oduzimanja ovlaštenja za propisivanje lijekova na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, u skladu sa članom 10. Odluke o listi esencijalnih lijekova, kao i Odluke o formiranju Radne grupe za kontrolu propisivanja lijekova sa Esencijalne liste kod ovlaštenih doktora primarne zdravstvene zaštite na području Kantona.

Preporuka:

- ***potrebno je blagovremeno i u potpunosti obavljati poslove kontrole propisivanja lijekova na teret sredstava Zavoda, te u slučaju konstatovanih nepravilnosti u propisivanju lijekova postupati u skladu sa Odlukom o listi esencijalnih lijekova neophodnih za osiguranje zdravstvene zaštite u okviru standarda obaveznog zdravstvenog osiguranja u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, s ciljem racionalizacije potrošnje sredstava za ove namjene.***

Izdaci za ortopedska i druga medicinska pomagala iskazani su u iznosu od 419.996 KM. Odlukom Vlade Kantona o obimu prava osiguranih lica na korištenje ortopedskih i drugih pomagala koja se obezbjeđuju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde iz 2016. godine utvrđeni su obim, uslovi i način ostvarivanja prava na korištenje ortopedskih i drugih pomagala i endoproteza, lista ortopedskih pomagala sa rokovima korištenja i učešćem Zavoda u njihovoj nabavci. Pomagala osiguranim licima propisuje ovlašteni doktor medicine ili ovlašteni doktor stomatologije, na osnovu medicinskih indikacija i izdaje potvrdu o potrebi izrade/nabavke pomagala. Potvrdu o pomagalu ovjerava ovlašteni uposlenik Zavoda. Osiguranom licu Zavod obezbjeđuje sredstva u vrijednosti koja je utvrđena u Listi ortopedskih pomagala. Ako osigurano lice nabavi pomagalo veće vrijednosti od propisane, razliku u cijeni snosi lično. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je Zavod vršio refundaciju troškova ugradnje endoproteza, dakle bez provedene procedure utvrđene Odlukom.

Refundacija je vršena na osnovu zaključka Upravnog odbora iz 2016. godine kojim se utvrđuje da će Zavod participirati troškove ugradnje u visini sredstava utvrđenih Listom, kada osigurano lice ne može da provede redovnu proceduru radi udaljenosti ustanova u kojima se ugradnja vrši. Prema odredbama Odluke, pomagala se osiguranim licima daju na upotrebu uz obavezu vraćanja Zavodu, izuzev ako se radi o pomagalima izrađenim po mjeri te ne mogu biti predmet ponovne upotrebe.

Troškovi zdravstvene zaštite tercijarnog nivoa iskazani su u iznosu od 1.928.105 KM, a odnose se na pružene usluge sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite osiguranicima sa područja Kantona. Uputstvom o uslovima i postupku za upućivanje osiguranih lica Zavoda na liječenje van Kantona utvrđeni su uslovi, postupak te način rješavanja zahtjeva za upućivanje na liječenje van kantona. Cjelokupan iznos evidentiran na ovoj poziciji odnosi se na troškove liječenja u Kliničkom centru Univerziteta Sarajevo (u daljem tekstu: KCUS), za ambulantne, bolničke i usluge citoterapije. Na osnovu zaključenog Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju usluga zdravstvene zaštite za 2019. godinu sa KCUS, Zavodu se ispostavljaju fakture za pružene usluge, zajedno sa svom medicinskom dokumentacijom. Liječenje na KCUS odobrava ljekarska komisija, na osnovu uputnice koju je izdao specijalista odgovarajuće grane medicine.

Direktor je imenovao Radnu grupu za utvrđivanje i provođenje mjera i aktivnosti za smanjenje troškova upućenih pacijenata na liječenje u ustanovama van Kantona. Svakodnevno se u okviru Sektora za trezor i računovodstvo vrši kontrola ispostavljenih faktura i računa za pružene zdravstvene usluge. U toku 2019. godine održana su i dva sastanka sa predstavnicima Bolnice i predstavnicima JU Dom zdravlja „Isak Samokovlija“ Goražde vezana za smanjenje troškova liječenja zbog upućivanja pacijenata na liječenje van Kantona. Radna grupa je o svom radu i rezultatima rada obavezna šestomjesečno informisati direktora. Nisu nam prezentirani izvještaji Radne grupe za 2019. godinu na osnovu kojih bi se moglo utvrditi koji obim i vrsta kontrole je obavljena, odnosno da li su zadaci iz odluke o formiranju radne grupe izvršeni.

Preporuka:

- ***osigurati blagovremeno izvještavanje o obavljenim kontrolama radne grupe za utvrđivanje i provođenje mjera i aktivnosti za smanjenje troškova liječenja van Kantona, s ciljem praćenja rada i pravovremenog poduzimanja mjera i aktivnosti na smanjenju troškova liječenja van Kantona.***

Naknade za rad članovima komisija iskazane su u bruto iznosu od 55.079 KM, od čega se na neto naknade odnosi 44.895 KM, a na poreze i doprinose 10.184 KM. Komisije obavljaju poslove u postupcima priznavanja prava iz osnovnog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe Zavoda. Zavod nije sačinio akt o sastavu, ovlastima i načinu rada ljekarskih komisija, kao i medicinskoj dokumentaciji i rješavanju po žalbama. Odluku o formiranju komisija, u kojima se definiše predmet rada komisije, kao i visina naknade za rad komisije donosi direktor ili Upravni odbor u zavisnosti od predmeta rada komisije. Direktor Zavoda posebnom odlukom određuje visinu naknade za rad predsjednika i članova ljekarskih komisija Zavoda. Za isplaćene naknade za rad u komisijama obračunavaju se pripadajući porezi i doprinosu u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Na poziciji izdataka za rad komisija iskazane su naknade za rad: drugostepene ljekarske komisije za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad (13.080 KM), komisije za prava osiguranika i kontrolu lijekova (11.545 KM), komisije za izdavanje saglasnosti na teret FZZOIR (8.680 KM), komisije za odobravanje liječenja van Kantona i privremene spriječenosti za rad formirane od predstavnika Zavoda (8.190 KM), radne grupe za utvrđivanje i provođenje mjera za smanjenje troškova liječenja (1.950 KM) i radne grupe za kontrolu i propisivanje lijekova sa esencijalne liste (1.450 KM).

Komisija za prava osiguranika i kontrolu lijekova Zavoda imenovana je odlukom Upravnog odbora Zavoda od 3. 10. 2019. godine (prethodno imenovanje 5. 4. 2018. godine). Prema odluci, komisija odlučuje o prigovorima na preporuku i mišljenje prvostepene Komisije za odobravanje liječenja van Kantona, utvrđuje preporuke za upućivanje osiguranika na liječenje u inostranstvo, rješava po zahtjevima osiguranih osoba Zavoda za refundaciju novčanih sredstava datih za lijekove, ortopedska pomagala, liječenje, dijagnostiku i sl., zatim obavlja kontrolu propisivanja lijekova sa Esencijalne liste kod ovlaštenih ljekara primarne zdravstvene zaštite uvidom u zdravstvene kartone, te rješava po primjedbama o nepravilnosti izdavanja lijekova sa recepta.

Također, po preporuci referenta za kontrolu recepata Zavoda za izdane lijekove sa Esencijalne liste, komisija rješava po prigovorima na ocjenu, nalaz i mišljenje izabranog ljekara primarne zdravstvene zaštite, kontrolu bolovanja i za bolovanja preko 42 dana i koje odobrava ljekarska komisija, vrši kontrolu zdravstvenih kartona i druge poslove iz nadležnosti.

Odlukom je regulisano da Komisija izvještaj o radu podnosi Upravnom odboru Zavoda kvartalno, po zahtjevu ovog organa, najkasnije do 15. 7. i 15. 10. tekuće godine odnosno 30. 1. naredne godine. Za obavljene poslove u 2019. godini, Komisija je dostavila samo jedan izvještaj o radu 14. 11. 2019. godine, što nije u skladu sa odredbama odluke o imenovanju. Isplata naknade vršena je u neto iznosu 30 KM po sjednici. Za administrativne poslove isplaćuje se naknada u iznosu od 15 KM po sjednici po Zaključku upravnog odbora. Uvidom u dokumentaciju rada komisije utvrdili smo da nakon provedene procedure, poslije donošenja odluka nema dovoljno internih kontrola, kojim bi se potvrdila ispravnost preporuka i mišljenja komisije.

Komisija za odobrenje liječenja van kantona imenovana je odlukom Upravnog odbora. Naknada za rad predsjednika i članova komisije iznosi 30 KM neto po sjednici. Komisija odobrava upućivanje pacijenata u druge medicinske centre na području FBiH radi dijagnostičkih procedura ili liječenja, ukoliko ih nije moguće obaviti u zdravstvenim ustanovama kantona, a kada je zakonom predviđeno pokrivanje troškova iz sredstava Zavoda. Način rada, odlučivanje, sazivanje sjednica i druga značajna pitanja za rad komisije regulirana su Poslovníkom o radu ljekarske komisije za odobravanje liječenja van kantona, kojeg je donio Upravni odbor 2007. godine. Poslovníkom je regulisano da predstavnik Zavoda vodi zapisnik, te da je predsjednik komisije dužan svakog mjeseca za protekli mjesec dostaviti Zavodu izvještaj o radu komisije, a po isteku kalendarske godine najkasnije do 31. 1. za proteklu godinu dostaviti Upravnom odboru Zavoda godišnji izvještaj o radu.

Izvještaj sadrži podatke o broju održanih sjednica, podatke o prisustvu članova komisije, broj pozitivnih i negativnih odluka, uočenim problemima i prijedlog mjera za unapređenje rada ljekarske komisije. Odlukom o imenovanju utvrđeno je da komisija o svom radu izvještava Upravni odbor Zavoda kvartalno. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da komisija sačinjava izvještaj o radu polugodišnje i na kraju godine.

S obzirom na to da komisija obavještava upravni odbor polugodišnje, odnosno godišnje, konstatiramo da način izvještavanja nije u skladu sa Poslovníkom o radu, niti sa odredbama Odluke o imenovanju.

Preporuka:

- **uskladiti odredbe Poslovníka o radu komisije za odobravanje liječenja van područja Bosansko-podrinjskog kantona sa Odlukom o imenovanju komisije u dijelu obaveze dostavljanja izvještaja o radu.**

Komisija za izdavanje saglasnosti za liječenje osiguranih osoba na teret Fonda solidarnosti Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine imenovana je 16. 2. 2018. godine. Komisija izdaje saglasnosti za liječenje osiguranih osoba na teret sredstava Federalnog fonda solidarnosti (u daljem tekstu: FFS). Saglasnost se daje osiguranoj osobi Zavoda kada se u postupku ispitivanja i liječenja, s obzirom na medicinske indikacije, utvrdi da je toj osobi neophodno pružanje zdravstvenih usluga čiji su vrsta i obim određeni u Odluci o utvrđivanju prioriternih vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za FBiH i prioriternih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti koji će se pružati osiguranim osobama na teritoriju FBiH. Komisija treba dostavljati FZZOiR-a izvještaj o radu do 10-og u mjesecu za protekli mjesec, a godišnji izvještaj Federalnom zavodu komisija dostavlja do 31. 1. tekuće za prethodnu godinu. Nisu nam prezentirani ni mjesečni ni godišnji izvještaj o radu ove komisije. Isplata naknade regulisana je Odlukom Upravnog odbora Federalnog zavoda o naknadama za rad stručnih komisija od 28. 2. 2014. godine, na teret FZZOiR-a, kojom je za predsjednika komisije utvrđena naknada u iznosu od 60 KM po prisustvu sjednici (mjesečno maksimalno 240 KM), članovima komisije 50 KM (mjesečno maksimalno 200 KM) i sekretaru 30 KM (mjesečno maksimalno 100 KM). Obračun naknade za rad komisije se dostavlja Federalnom zavodu na refundaciju. Zavod vrši obračun naknade, te ga dostavlja FZZOiR-a na plaćanje, odnosno prenos sredstava Zavodu, pa se prenosi na tekući račun osobama iz komisije.

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 1.340.533 KM, što predstavlja 7,5% ukupnih rashoda i izdataka. Strukturu tekućih transfera čine transferi drugim nivoima vlasti (347.970 KM) i transferi pojedincima (992.563 KM).

Transferi drugim nivoima vlasti iskazani su u iznosu od 347.970 KM, a namijenjena su za sukcesivno pružanje usluga vanbolničke i radiološke dijagnostike, što podrazumijeva snimanje, nalaz i mišljenje nadležnog ljekara za potrebe osiguranika Zavoda. Sredstva se doznaju privatnim zdravstvenim ustanovama „Eurofarm“ sa sjedištem u Sarajevu (225.720 KM) i „Dr. Al-Tawil“ sa sjedištem u Sarajevu (122.250 KM). Realizacija sredstava vrši se na osnovu zaključenih ugovora o pružanju usluga vanbolničke dijagnostike kompjuterizirane tomografija (u daljem tekstu: CT) i usluga za radiološku dijagnostiku magnetne rezonance (u daljem tekstu: MR). Ugovorom su utvrđene jedinične cijene za CT usluge u vrijednosti od 165 KM i za MR usluge 300 KM. Izborom najpovoljnijeg dobavljača u 2019. godini, jedinična cijena usluge MR iznosi 200 KM bez kontrasta i 250 KM sa kontrastima. Usluge se pružaju sukcesivno od ponedjeljka do petka, a za hitne slučajeve odmah po pozivu. U redovnim slučajevima za pregled je potrebna uputnica i odobrenje nadležne komisije naručioca, dok je u hitnim slučajevima dovoljna hitna uputnica a odobrenje nadležne komisije će se dostaviti naknadno ponuđaču. Izvršilac je obavezan evidentirati svaku pruženu uslugu sa podacima (opis usluge, datum izvršenja, puno ime i prezime osobe kojoj su usluge pružene).

Transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 992.563 KM, a odnose se na refundaciju naknada za bolovanje preko 42 dana, odnosno naknada plaće zbog privremene spriječenosti za rad i pripadajućih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (812.458 KM) i transfere pojedincima po odlukama Upravnog odbora (180.105 KM).

Na teret zdravstvenog osiguranja u 2019. godini, Zavod je refundirao plaće za bolovanje preko 42 dana u iznosu od 609.774 KM i pripadajuće doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 202.684 KM. Odlukom o naknadama plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda, koju je donio Upravni odbor 2009. godine, uređen je način, visina naknade i postupak ostvarivanja prava na naknadu za vrijeme privremene spriječenosti za rad. Obračun i isplatu naknade plaće osiguranika vrši poslodavac, s tim što povrat neto plaće zajedno sa doprinosima za penzijsko i invalidsko osiguranje na i iz plaće, vrši Zavod u roku od 45 dana od podnošenja zahtjeva za povrat. U skladu sa odlukom, Zavod je priznavao 80% osnovice za naknadu plaće na koju su plaćeni doprinosi na i iz plaće i porez na dohodak i iznos obračunatih i uplaćenih doprinosa na penzijsko osiguranje. Za osnovicu se uzimala plaća osiguranika isplaćena u prethodnom mjesecu prije nastupanja slučaja, na temelju kojeg osiguranik stječe pravo na naknadu. Naknada plaće na teret zdravstvenog osiguranja za plaće iznad prosjeka FBiH, obračunavana je naknada u visini od 80% prosječne plaće isplaćene u FBiH.

Transferi pojedincima po odlukama Upravnog odbora iskazani su u iznosu od 180.105 KM. Zavod je na osnovu donesenih odluka i uputstava Upravnog odbora utvrdio način ostvarivanja prava na refundaciju troškova na ime korištenja zdravstvena zaštite (uputstvo iz 2016. godine), na refundaciju troškova za pruženu uslugu medicinski potpomognute oplodnje (odluka iz 2017. godine), na refundaciju sredstava za Clexane ampule (zaključak iz 2018. godine), za medicinsku rehabilitaciju (uputstvo iz 2018. godine), naknada za putne troškove (odluka iz 2018. godine), za lijekove od malignih bolesti (uputstvo iz 2018. godine) i kriteriji i način ostvarivanja prava na liječenje u inostranstvu (odluka iz 2019. godine). Na osnovu člana 19. i 20. Statuta Zavoda, zaključcima Upravnog odbora, a na preporuku komisije za prava osiguranika, odobravana je refundacija novčanih sredstava pojedincima i ustanovama u skladu sa donesenim odlukama i uputstvima. Najveći dio odobrenih sredstava odnosi se na liječenje i nabavku lijekova.

Revizijom smo utvrdili da se od ukupno iskazanih rashoda za 2019. godinu (17.806.162 KM), na rashode prethodnog obračunskog perioda odnosi 771.851 KM. Najznačajniji iznosi odnose se na rashode esencijalne liste lijekova i naknade apotekama (484.763 KM), naknade za bolovanja preko 42 dana (121.418 KM) i troškove liječenja van kantona (82.652 KM).

Napominjemo da je članom 76. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da se rashodi priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Rashodi koji su nastali u prethodnom obračunskom periodu teretili su rashode u 2019. godini iz razloga što je Zavod preuzimao obaveze iznad iznosa utvrđenog Finansijskim planom za 2018. godinu, a što nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH. Također, u Glavnoj knjizi Zavoda za 2019. godinu nisu knjigovodstveno evidentirani rashodi i obaveze tekućeg obračunskog perioda u iznosu od 352.006 KM. Najznačajniji iznosi neevidentiranih rashoda i obaveza odnose se na rashode esencijalne liste lijekova (129.618 KM), troškove liječenja van kantona (124.018 KM), naknade za bolovanja preko 42 dana (62.662 KM). Shodno navedenom, rashodi u ukupnom iznosu od 1.123.857 KM nisu iskazani u izvještajnom periodu na koji se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, kao i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, kojim je utvrđeno da se rashodi priznaju u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala.

Preporuka:

- *rashode i obaveze priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja, u skladu sa članovima 6. i 76. Zakona o budžetima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.*

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2019. godinu iskazan je ukupan finansijski rezultat u iznosu od 192.716 KM.

Imajući u vidu da su u finansijskim izvještajima Zavoda iskazani rashodi i izdaci prethodnog obračunskog perioda u iznosu od 771.851 KM, te da nisu iskazani rashodi i izdaci tekućeg obračunskog perioda u iznosu od 352.006 KM, konstatujemo da je ukupan finansijski rezultat za 2019. godinu potcijenjen, odnosno manje iskazan za 419.845 KM.

Iako Upravni odbor nije usvojio završni račun, donio je Odluku o raspodjeli viška prihoda nad rashodima za 2019. godinu u iznosu od 192.715 KM, kojom je utvrđeno da će se ostvareni višak prihoda nad rashodima koristiti za tekuću likvidnost u 2020. godini.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 481.897 KM. Ova potraživanja odnose se na potraživanje za unaprijed plaćenu robu i usluge-avans (272.028 KM) i ostala potraživanja (209.869 KM).

Potraživanje za unaprijed plaćenu robu – avans, knjigovodstveno je evidentirano na osnovu uplate avansa Bolnici za mjesec januar 2020. godine, na njen zahtjev. Plaćanje avansa izvršeno je na osnovu Zaključka Upravnog odbora od 26. 12. 2019. godine kojim se daje saglasnost menadžmentu Zavoda za isplatu akontacije tranše do kraja fiskalne 2020. godine Bolnici u mjesečnom iznosu od 272.028 KM.

Ostala potraživanja u iznosu od 209.869 KM se najvećim dijelom odnose na ispostavljene fakture Centru za socijalni rad Goražde, Ministarstvu za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, Ministarstvu za boračka pitanja, Službi za zapošljavanje i dr. za pružene usluge zdravstvenog osiguranja posebnim kategorijama stanovništva u 2018. i 2019. godini (socijalno ugrožene osobe, redovni učenici u osnovnim i srednjim školama, studenti, raseljena lica i povratnici na područje Kantona, djeca od rođenja do polaska u školu, lica nakon navršanih 65 godina života, korisnici boračko-invalidske zaštite, radnici čiji radno-pravni status nije riješen a bili su uposleni u privrednim društvima na području Kantona, lica koja ne mogu ostvariti pravo za zdravstveno osiguranje po drugom osnovu). Usluge zdravstvene zaštite pružaju se na osnovu potpisanih sporazuma između Zavoda i kantonalnih institucija, kojim su uređeni iznosi mjesečnih naknada po osiguranoj osobi.

Na poziciji kratkoročnih potraživanja nije knjigovodstveno evidentiran iznos od 175.220 KM, koji se odnosi na ispostavljene fakture iz prethodnog perioda za pružene usluge zdravstvenog osiguranja posebnim kategorijama stanovništva, a što će se obrazložiti u daljem tekstu. Kratkoročna potraživanja potcijenjena su za navedeni iznos. Potraživanja su usaglašena konfirmacijom salda.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 527.226 KM i u odnosu na prošlu godinu manja su za 638.535 KM. Razgraničenja se odnose na ostale razgraničene prihode u iznosu od 175.220 KM i ostale razgraničene rashode u iznosu od 352.006 KM.

Na poziciji **ostalih razgraničenih prihoda i razgraničenih ostalih prihoda** evidentirana su potraživanja po ispostavljenim fakturama za pružene usluge zdravstvene zaštite osiguranim osobama za koje naknadu plaćaju kantonalne institucije iz 2018. godine. **Imajući u vidu da su usluge pružene, te da je Zavod ispostavio fakture institucijama, ovaj iznos je trebalo knjigovodstveno evidentirati na poziciji potraživanja, u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Na poziciji **ostalih razgraničenih rashoda i razgraničenih ostalih rashoda** iskazani su rashodi u iznosu od 352.006 KM koji se odnose na tekući izvještajni period, a nisu knjigovodstveno evidentirani na pozicijama rashoda i obaveza u obračunskom periodu na koji se odnose, zbog preuzimanja obaveza iznad visine utvrđene Finansijskim planom za 2019. godinu.

Preporuka:

- **izvršiti knjigovodstveno evidentiranje potraživanja za pružene usluge zdravstvenog osiguranja posebnih kategorija stanovništva, u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2019. godine iskazana su **stalna sredstva** sadašnje vrijednosti 323.201 KM (nabavne vrijednost 703.994 KM i otpisane vrijednosti 380.793 KM).

Stalna sredstva Zavoda odnose se na građevine (265.541 KM), opremu (235.966 KM), stalna sredstva u obliku prava (180.129 KM) i stalna sredstva u pripremi (22.359 KM).

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 1.381.672 KM. Najznačajniji iznos ovih obaveza odnosi se na neplaćene obaveze pravnim licima (1.366.617 KM).

Napominjemo da na poziciji kratkoročnih obaveza nisu evidentirane obaveze iz tekućeg obračunskog perioda u iznosu od 352.006 KM, koje se odnose na obaveze nastale po fakturama za materijal i usluge, usluge osiguranja, lijekove sa esencijalne liste, pružene usluge zdravstvene zaštite van kantona i dr., a što je obrazloženo u tački 6.1.2 Izvještaja. Shodno navedenom, kratkoročne obaveze potcijenjene su za ovaj iznos.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 723.659 KM. Ova razgraničenja odnose se na razgraničene ostale prihode (371.653 KM) i razgraničene ostale rashode (352.006 KM), a obrazloženje knjigovodstvenog evidentiranja na ovim pozicijama dato je u tački 6.2.1 Izvještaja.

6.2.4 Popis sredstava i obaveza

Direktor Zavoda je 30. 12. 2019. godine, donio Rješenje o imenovanju komisije za provođenje popisa za 2019. godinu. Predmet popisa je cjelokupna imovina i obaveze (stalna sredstva, alat, sitni inventar, novčana sredstva, obaveze i potraživanja). Nije donesen interni akt kojim je utvrđen postupak provođenja popisa imovine i obaveza, u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Izvještaj o izvršenom popisu sa stanjem na 31. 12. 2019. godine, komisija je sačinila 15. 1. 2020. godine, a Upravni odbor usvojio 7. 2. 2020. godine.

Iako je komisija navela da stvarno stanje odgovara knjigovodstvenom stanju, utvrdili smo da ukupna vrijednost stalnih sredstava Zavoda po popisu iznosi 681.635 KM, što je u odnosu na knjigovodstvene evidencije manje za 22.359 KM. Utvrđena razlika odnosi se na opremu za izradu elektronskih zdravstvenih knjižica. Oprema je donirana 2014. godine, te evidentirana kao sredstvo u pripremi.

Također, konstatovali smo da se ne vodi obavezna pomoćna knjiga stalnih sredstava propisana članom 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 59. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Pomoćna knjiga stalnih sredstava bi bila osnova za usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava.

Preporuka:

- **uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;**
- **donijeti interni akt kojim se utvrđuje postupak provođenja popisa imovine i obaveza, kako je propisano članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 17.738.971 KM, te ukupne novčane isplate u iznosu od 17.813.786 KM. Neto novčane isplate iskazane su u iznosu od 74.815 KM. Prihodi i rashodi nisu prevedeni na primitke i izdatke novca, s obzirom na to da su prihodi usklađeni za razliku stanja potraživanja na početku i na kraju perioda, dok su u Izvještaj najvećim dijelom preneseni iznosi ostvarenih rashoda. Iskazani iznos gotovine na početku i na kraju godine odgovara iznosu gotovine na transakcijskim računima i u blagajni, kao i iskazanom stanju u Bilansu stanja. **Izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen u skladu sa članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

Preporuka:

- **Izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati u skladu sa članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Zavoda je 23. 4. 2019. godine donio Plan javnih nabavki za 2019. godinu u skladu s Finansijskim planom, koji je zbog privremenog finansiranja donesen poslije utvrđenog roka. Planom javnih nabavki utvrđene su robe, usluge i radovi koji će biti predmet javnih nabavki u 2019. godini, procijenjena vrijednost, vrsta postupka, okvirni datum zaključivanja ugovora i izvor finansiranja. Plan javnih nabavki nije objavljen je na internetskoj stranici Zavoda u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama. Procijenjena vrijednost planiranih javnih nabavki iznosila je 282.160 KM¹⁴ (robe 6.000 KM, usluge 268.035 KM i radovi 4.000 KM).

Napominjemo da Zavod nije proveo postupak javne nabavke za odabir zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika za pružanje usluga zdravstvene zaštite u Bosansko-podrinjskom kantonu, kako je propisano članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, već je Finansijskim planom za 2019. godinu unaprijed odredio zdravstvene ustanove koje će obavljati usluge zdravstvene zaštite, o čemu je konstatovano u tački 6.1.2.2 Izvještaja.

U izvještaju o planiranim i izvršenim javnim nabavkama na 31. 12. 2019. godine navedeno je da je Zavod proveo dva postupka po Aneksu II dio B Zakona o javnim nabavkama, ukupne vrijednosti od 232.300 KM, i osam direktnih sporazuma ukupne vrijednosti od 17.737 KM.

¹⁴ Vrijednosti planiranih i izvršenih javnih nabavki izražene su sa PDV-om

Izvršen je uvid u procedure izbora dobavljača za dva postupka dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama u vrijednosti od 232.300 KM (nabavka vanbolničke dijagnostike MRI 67.300 KM i nabavka CT dijagnostike 165.000 KM), kao i tri direktna postupka (nabavka uredskog materijala 4.440 KM, bankarske usluge 316 KM i održavanje građevinskih objekata 367 KM).

Revizijom nismo utvrdili značajne propuste i nepravilnosti u provedenim postupcima javnih nabavki.

Preporuka:

- objavljivati Plan javnih nabavki na internetskoj stranici Zavoda, u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama.

8. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Zavod je 22. 9. 2020. godine dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

U komentaru su navedena neslaganja koja se odnose na nalaze i preporuke u vezi donošenja finansijskog plana, periodičnog izvještavanja, nadzora nad radom komisije za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad preko 42 dana i Izvještaja o novčanim tokovima.

Komentar koji se odnosi na imenovanje kontrolora za obavljanje poslova nadzora nad radom komisije za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad preko 42 dana prihvaćen je i inkorporiran u Izvještaj.

Ostale komentare nismo mogli prihvatiti jer nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. Napominjemo da je članom 27. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno da prijedlog finansijskog plana vanbudžetskog fonda mora sadržavati podatke iz člana 20. stav 3. Zakona, što podrazumijeva i rashode i izdatke predviđene za trogodišnji period. Također, Zavod je obavezan podnositi sve periodične izvještaje propisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, bez obzira na iznos realizacije prihoda i rashoda. I za nalaz koji se odnosi na Izvještaj o novčanim tokovima izraženo je samo neslaganje, ali nije dato adekvatno obrazloženje, niti je priložena dodatna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Sead Čorbo

Tim za reviziju

Sabina Selesković – voditeljica tima

Perislav Delić – član tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu					
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	17.934.842	18.003.889	17.983.482	69.047	100,4
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	17.897.387	17.965.443	17.961.470	68.056	100,4
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	-
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	-
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	-
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	-
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	17.897.387	17.965.443	17.961.470	68.056	100,4
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	-
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	-
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	-
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	-
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	-
8. Ostali porezi	0	0	0	0	-
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	17.455	18.446	22.012	991	105,7
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	-
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	0	0	0	0	-
Ostali prihodi od imovine	0	0	0	0	-
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	-
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	-
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	-
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	-
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	17.455	18.446	22.012	991	105,7
Administrativne takse	0	0	0	0	-
Sudske takse	0	0	0	0	-
Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	-
Ostale budžetske naknade i takse	0	0	0	0	-
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	0	0	0	0	-
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	7.415	7.675	7.495	260	103,5
Neplanirane uplate – prihodi	10.040	10.771	14.517	731	107,3
Novčane kazne	0	0	0	0	-
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	-
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	20.000	20.000	0	0	100
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	20.000	20.000	0	0	100
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	-
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	-
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	-
16. Donacije	0	0	0	0	-

	II RASHODI (od 1 do 7)	17.920.842	17.806.162	15.993.375	-114.680	99,4
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	362.634	360.182	336.769	-2.452	99,3
	Bruto plaće i naknade plaća	322.690	322.690	306.017	0	100
	Naknade troškova zaposlenih	39.944	37.492	30.752	-2.452	93,9
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	34.668	34.668	32.762	0	100
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	16.126.255	16.070.779	14.462.402	-55.476	99,7
	Putni troškovi	4.500	2.834	2.065	-1.666	63
	Izdaci za energiju	10.200	9.165	10.338	-1.035	89,9
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	12.700	11.734	10.177	-965	92,4
	Nabavka materijala i sitnog inventara	3.200	2.600	2.585	-600	81,3
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	0	0	0	0	-
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	0	0	0	0	-
	Izdaci za tekuće održavanje	9.000	5.895	2.604	-3.105	65,5
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	4.678	3.822	2.880	-856	81,7
	Ugovorene i druge posebne usluge	16.081.977	16.034.729	14.431.753	-47.248	99,7
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.377.285	1.340.533	1.161.442	-36.752	97,3
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	351.308	347.970	160.545	-3.338	99
	Tekući transferi pojedincima	1.025.977	992.563	1.000.897	-33.414	96,7
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Subvencije javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	-
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
	Drugi tekući rashodi	0	0	0	0	-
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	-
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	-
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	-
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	-
	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0	0	-
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	0	0	0	0	-
7.	Tekuća budžetska rezerva	20.000	0	0	-20.000	0
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	0	197.727	1.990.107	-	-
	III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	0	0	0	0	-
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	-
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	-
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	-
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	14.000	5.011	30.000	-8.989	35,8
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	-
	Nabavka građevina	0	0	0	0	-
	Nabavka opreme	4.000	2.608	0	-1.392	65,2
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	-
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	0	0	0	0	-
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	10.000	2.403	30.000	-7.597	24
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	14.000	5.011	30.000	-8.989	35,8
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	0	192.716	1.960.107	0	-
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	-
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	-

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	-
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	-
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	-
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	-
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	-
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	0	0	0	0	-
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	-
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	-
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	-
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	-
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	-
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	-
	Vanjske otplate	0	0	0	0	-
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	-
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	-
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	-
	Otkup duga	0	0	0	0	-
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	-
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	192.716	1.960.107	0	-

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2019. godinu odobrilo 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Salem Halilović

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine			
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	2.370.769	2.608.456	91
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	1.361.646	1.436.461	95
2. Vrijednosni papiri	0	0	-
3. Kratkoročna potraživanja	481.897	6.234	7730
4. Kratkoročni plasmani	0	0	-
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	-
6. Zalihe materijala i robe	0	0	-
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	-
8. Kratkoročna razgraničenja	527.226	1.165.761	45
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	323.201	278.203	116
9. Stalna sredstva	703.994	614.538	115
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	380.793	336.335	113
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	323.201	278.203	116
12. Dugoročni plasmani	0	0	-
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	-
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	-
15. Vrijednosni papiri	0	0	-
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	-
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	-
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	-
UKUPNO AKTIVA (A+B)	2.693.970	2.886.659	93
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	2.119.642	2.550.045	83
19. Kratkoročne tekuće obaveze	1.381.672	1.384.284	100
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	-
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	-
22. Obaveze prema zaposlenicima	14.310	0	0
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	-
24. Kratkoročna razgraničenja	723.660	1.165.761	62
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	-
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	-
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	-
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	-
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	574.328	336.614	171
28. Izvori stalnih sredstava	323.201	278.203	116
29. Ostali izvori sredstava	0	0	-
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	-
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	251.127	58.411	430
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	-
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	2.693.970	2.886.659	93

Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine odobrilo 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Salem Halilović

Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine		
Naziv institucije: Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	17.738.971
2	Prihodi od poreza	17.700.525
3	Neporezni prihodi	18.446
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	20.000
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	17.738.971
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	17.808.775
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	360.182
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	34.668
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	16.073.392
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.340.533
20	Kapitalni transferi	0
21	Izdaci za kamate	0
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	5.011
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	5.011
24	Finansiranje (25 + 26)	0
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	0
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	17.813.786
28	NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13-27) ili (27-13)	-74.815
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	1.436.461
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	1.361.646

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine odobrilo 24. 2. 2020. godine.

Direktor
Salem Halilović